НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа «Інститут нейрохірургії
імені академіка А. П. Ромоданова НАМН України»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ДУ «Інститут нейрохірургії
ім. акад. А. П. Ромоданова» НАМНУ»,
академік НАМН України
_____Є.Г.Педаченко
«_____» _____2019рік

ПРОГРАМА

курсів інформації та стажування

з НЕЙРОПАТОМОРФОЛОГІЇ

Контингент слухачів: лікарі патологоанатоми, дитячі патологоанатоми, нейрохірурги, неврологи, дитячі неврологи, гістологи, цитологи, в тому числі клінічні ординатори, інтерни, наукові співробітники.

Начальник науково-організаційного відділу
ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад.
А.П. Ромоданова НАМН України», д.мед.н Л.Д.Пічкур

Київ – 2019

ПРОГРАМА

курсу інформації і стажування по нейропатоморфології

Пояснювальна записка

Досягнення медицини, розвиток новітніх технологій сприяють поглибленню і вдосконаленню методів морфологічної діагностики. Застосування цих методів і сучасного обладнання в діагностиці різних патологічних станів і дослідженні особливостей змін будови нервової системи є однією з актуальних проблем нейропатоморфології, нейрохірургії, онкоморфології і гістології та ембріології. Широкий спектр морфологічних (різнорівневих) ознак ураження нервової системи, складність їх інтерпретації без відповідної методологічної підготовки, поряд із використанням загально патологічних прийомів без врахування особливостей будови нервової тканини зумовлюють достатньо часті і грубі помилки та діагностичні розбіжності. Необхідність постійного фахового вдосконалення спеціалістів зумовлено, також і розвитком комунікаційних технологій і можливості переводу морфологічних критеріїв у цифровий формат із референтною оцінкою провідних фахівців нейроморфології і онкоморфології.

Отже, важливим чинником відповідності існуючим світовим стандартам надання допомоги нейрохірургічним пацієнтам і якісної диференціальної діагностики є постійне впровадження стандартизованих сучасних критеріїв оцінки якості надання медичної допомоги, зокрема морфологічних досліджень.

Мета тематичного циклу: ознайомити лікарів патологоанатомів, дитячих патологоанатомів, нейрохірургів, неврологів, гістологів, цитологів з сучасними уявленнями та новітніми методами топографоанатомічної і патогістологічної діагностики захворювань нервової системи, принципами морфологічної діагностики уражень головного і спинного мозку, черепних і периферичних нервів, оволодіння практичними навиками нейропатоморфологічного (топографоанатомічного, патогістологічного) дослідження та адекватної методології, оволодіння і інтегративна оцінка патогенезу, морфогенезу і танатогенезу патології нервової системи. Саме ознайомлення щодо особливостей будови ЦНС і своєрідність морфологічних критеріїв і їх оцінка сучасними методами і є сутністю тематичного удосконалення (підвищення кваліфікації) лікарів із конкретним методом морфологічної діагностики патології нервової системи.

Навчальний процес на циклі тематичного удосконалення — знайомство з теоретичними знаннями і оволодіння практичними навичками нейропатоморфології.

Програма підготовки на курсах інформації та стажування з нейроморфології передбачає лекційний, інформаційний цикл та практичні заняття з особливостей проведення аутопсії, вивчення і диференційної гістологічної діагностики, топографо-анатомічної і мікрохірургічної, варіативної анатомії ЦНС, субмікроскопічної діагностики і морфометрії із застосуванням статистичних методів доказової медицини усіх видів патології нервової системи дорослих і дітей.

У лекційну програму включені питання нормальної, варіативної і патологічної анатомії та фізіології ЦНС, значення структурних змін і порушень в топічній діагностиці ураження ЦНС: при вогнищевих ураженнях супра- та субтенторіальних відділів головного мозку, нейроонкології, судинної патології, вад розвитку, інфекційних уражень нервової системи, особливості структурних змін при черепно-мозковій травмі різного ступеню тяжкості. Надається інформаційна допомога щодо спеціальної фахової літератури і комунікативних джерел. До пухлин ЦНС відносять не тільки пухлини, розташовані в речовині мозку, але і пухлини, пов'язані з оболонками мозку і нервовими корінцями, суміжними структурами і тканинами. Особливу увагу приділяють диференціальній діагностиці **непластичних процесів** (і складностям, зважаючи на розширення мініінвазивних нейрохірургічних втручань і обмежень обсягу тканини, що поступає на дослідження); ролі й особливостям гістохімічного імунофенотипування, ознакам ураження різних відділів головного і спинного мозку. Окремий підрозділ – вторинні і метастатичні ураження центральної нервової системи. Більшість з цих утворень супроводжується високим рівнем смертності, існують певні методичні і методологічні особливості диференціальної діагностики пухлин нервової системи для обґрунтування і вибору оптимального лікування. За останні роки в Україні є тенденція до наростання захворюваності і смертності населення від наслідків ЦВХ, із збільшенням відсотку пацієнтів працездатного молодого віку.

Отже, існує необхідність вдосконалення і пошук нових напрямків діагностики і обґрунтування оптимальної тактики лікування цієї патології. Частота і судинних захворювань - включені основні принципи і методи дослідження при ГПМК (ЦВХ) (гострі і хронічні форми), судинних мальформаціях (всіх відділів ЦНС), артеріальних аневризмах всіх локалізації.

Практичні заняття передбачають оволодіння прийомами морфологічних досліджень у разі патології нервової системи. Ці діагностичні завдання поєднуються і забезпечуються детальним ознайомленням з принципами та сучасними методами дослідження ЦНС на всіх рівнях, встановлення структурних ушкоджень і диференціальної діагностики захворювань нервової системи, принципами патогенетичної оцінки морфо і танатогенезу. Увагу лікарів звертаємо на виявлення ранніх структурних ознак захворювання ЦНС, методику нейропатоморфогічного дослідження, постановку вірогідного гістологічного і патологоанатомічного діагнозу, з урахуванням клінічних даних й нейровізуалізуючих методів.

Практична частина циклу проводиться у відділі нейропатоморфології (патогістологічній і електронної мікроскопічній лабораторії, секційній з анатомічним музеєм) ДУ «Інститут нейрохірургії ім..акад. А.П.Ромоданова НАМНУ»,04050, Київ, вул. П. Майбороди 32, (4-й поверх 1-го, адміністративного (лабораторного) корпусу)

Телефон відділу: 044-483-92-08, електронна пошта morpho.neuro@gmail.com.

За час навчання слухачі здобувають і підвищують знання з нейропатоморфології, самостійно працюють з літературою, нормативними документами і наказами МОЗ України.

До викладення залучаються кандидати медичних наук, спеціалісти вищої категорії, що мають досвід викладацької роботи.

Обладнання: мікротоми, мікроскопи, діагностичні комп'ютеризовані комплекси (Мікроскопи Perimo Star (Zeiss) Мікроскоп Eclipse E 200 F (Nikon) із системою захвату зображень, Діагностичний апаратно програмний комплекс «LEICA Mikrosystems CMS GmbH QWin»), лабораторне оснащення для проведення імуногістохімічних і цитологічних досліджень, операційний і електронні мікроскопи.

Терміни циклу	4 тижні (122)	Або 2 тижні* (60)
Лекції, теоретичні заняття	30 годин	30 годин*
Практичні заняття	60 годин	30 годин*
Самостійна теоретична та практична підготовка	60 годин	30 годин*

в залежності від апаратури і вимог лікувального закладу замовника, тривалість, обсяг і тематика курсів може змінюватися.

Керівництву надається право вносити обґрунтовані зміни в розподіл навчального часу по темах при дотриманні загального бюджету , виділеного на ознайомлення і оволодіння навичками щодо предмета нейропатоморфології з урахуванням можливості самостійного оволодіння слухачами навчального матеріалу із наданням методичного матеріалу.

Термін навчання на циклі 4 тижні (122 година) або 2 тижні (60 годин).

По закінченні циклу проводиться тест-співбесіда з усіх розділів програми і в подальшому при необхідності консультаційна, діагностична та методична допомога курсантам із оформленням посвідчення (після 4 – тижневого циклу) або довідки до диплому (після 2 – тижневого циклу) про проходження курсів на робочому місці у відділі нейропатоморфології ДУ «ІНХ НАМНУ» і підтвердження кваліфікації спеціаліста щодо самостійної роботи за певним методом і напрямком морфологічної діагностики.